

Наукові
перспективи

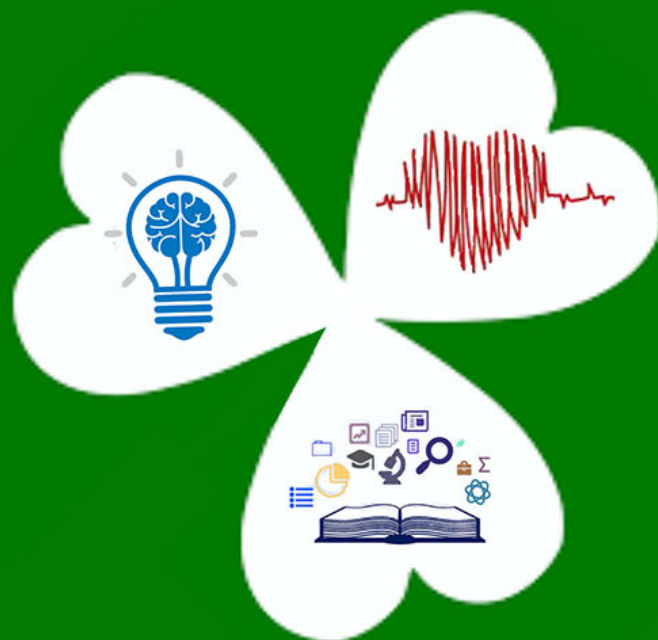
Журнал
видається
в рамках
роботи
Видавничої
групи

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ НАУКИ

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№4(4) 2021

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук
України»**

**Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»**

*за сприяння громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів
наук з державного управління»*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 4(4) 2021

Київ – 2021

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

**Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of
Spiritual and Moral Education"**

*with the assistance of the public scientific organization "Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration"*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")

Issue № 4(4) 2021

Kiev – 2021

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-4\(4\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-4(4))

«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2021. № 4(4) 2021. С. 464

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 17.11.2021, № 2/11-21)

Журнал видається за активної підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible, до міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, проректор з наукової роботи ПВНЗ Університет Новітніх Технологій, виконавчий директор президії громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

○ **Бахов Іван Степанович** — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)

○ **Балахтар Катерина Сергіївна** — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)

○ **Біляковська Ольга Орестівна** — доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)

○ **Васильєв Авер'ян Григорович** — доктор філософії (з медицини) PhD, медичний директор країн Перської затоки, GlaxoSmithKline (Дубай, ОАЕ)

○ **Вергун Андрій Романович** — доктор медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини, лікар-хірург вищої категорії, антиплагіатний експерт, старший інспектор наукового відділу, відповідальний за виявлення плагіату в наукових і навчально-методичних працях Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (Львів, Україна)

○ **Вовк Вікторія Миколаївна** — кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща)

○ **Гвожджєвіч Сильвія** — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)

○ **Головач Наталія Василівна** — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)

○ **Гудзенко Ганна Володимирівна** — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)

○ **Гуменникова Тамара Рудольфівна** — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)

○ **Долгова Олена Миколаївна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

○ **Древіцька Оксана Остапівна** — доктор медичних наук, доцент, професор кафедри медичної психології Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)

○ **Журавльова Лариса Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)

○ **Заячківська Оксана Василівна** — кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)

- **Інжисвська Леся Анатоліївна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Ічанська Олена Михайлівна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Кардаш Оксана Любомирівна** — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- **Коваленко Олена Михайлівна** — кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- **Ковальчук Анна Сергіївна** - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Коломоєць Андрій Володимирович** — кандидат медичних наук, директор «Медсервісгруп» (Київ, Україна)
- **Коляденко Ніна Володимирівна** — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Корнієнко Петро Сергійович** — доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого проректора по роботі з коледами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
- **Кравчук Володимир Миколайович** — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- **Лігоцький Анатолій Олексійович** — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
- **Лич (Назарук) Оксана Миколаївна** — кандидат психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Макаренко Олександр Миколайович** — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Мальцев Дмитро Валерійович** — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Марушева Олександра Анатоліївна** — доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
- **Мельник Володимир Степанович** — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна)
- **Мідельський Сергій Людвигович** — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан)
- **Міхальський Томаш** — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- **Миргород-Карпова Валерія Валеріївна** - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- **Михальчук Василь Миколайович** — доктор медичних наук, професор, Заслужений працівник охорони здоров'я України, завідувач кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- **Нікульчев Микола Олександрович** – доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна)
- **Помиткін Едуард Олександрович** — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна)
- **Помиткіна Любов Віталіївна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Приходькіна Наталія Олексіївна** — доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Радзіховська Наталія Станіславівна** — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Стовбан Микола Петрович** — кандидат медичних наук, доцент кафедри фізіотерапії і пульмонології з курсом професійних хвороб, заступник генерального директора комунального некомерційного підприємства "Івано-Франківська обласна клінічна інфекційна лікарня Івано-Франківської Обласної Ради" (Івано-Франківськ, Україна)
- **Трушкіна Наталія Валеріївна** — кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
- **Турчинова Ганна Володимирівна** — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- **Хохліна Олена Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Цимбалюк Руслан Степанович** — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна)
- **Чаусова Тетяна Володимирівна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Чумак Оксана Володимирівна** — доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- **Яковичка Лада Савелівна** — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Garnyk L.P, Snihurova I.I. <i>GAME OF GENDER: RETHINKING ARCHETYPE THEORY IN LIGHT OF CASE STUDIES ON INTERCULTURAL COMUNICATION IN EDUCATIONAL SPACE</i>	12
Havran M.I., Svatiuk O.R. <i>TEACHING EMOTIONAL INTELLIGENCE TO STUDENTS OBTAINING BACHELOR'S DEGREE IN MANAGEMENT</i>	25
Shaparenko K.A. <i>CONCEPTUAL FUNDAMENTALS OF SELF-IMPROVEMENT OF FUTURE PRESCHOOL TEACHERS</i>	34
Shmelkova A.M., Ubeyvolk O.O. <i>FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MASTERS AT UNIVERSITIES</i>	45
Бабійчук І.В., Гайович Г.В., Дишкант О.В., Огурцов С.Ю., Романюк Н.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ</i>	53
Бірюкова Т.В., Сукач Т.М., Чуйков А.С. <i>ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОГО ЧИСЛЕННЯ</i>	61
Блавт О.З., Козіброда Л.В., Рожко О.І. <i>ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АДАПТАЦІЇ ДО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТЬНИМИ ПОТРЕБАМИ</i>	73
Боєва Т.І. <i>РОЗВИТОК ГІМНАЗІЙНОЇ ОСВІТИ НА ДОНЕЧЧИНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.)</i>	86
Вінтоняк О.В., Степаненко О.К., Чикалова Т.Г. <i>ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ</i>	96

Волошенко М.О., Азаркіна О.В. <i>СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ НЕПОВНОЛІТНІХ БАТЬКІВ</i>	<i>ОСОБЛИВОСТІ СТАТУСУ</i>	106
Гавриленко Т.Л., Вінніченко І.О. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ НА ЕТАПІ АДАПТАЦІЇ ДО ШКОЛИ</i>		114
Голопич І.М. <i>МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ КОМПОНЕНТІВ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ</i>		128
Гузій І.С. <i>ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ</i>		141
Кобржицький В.В. <i>СТУДЕНТСЬКА ПРАКТИКА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ МІЖНАРОДНОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ</i>		151
Коваленко О.В., Єрмоменко А.Ю. <i>ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО СУПРОВОДУ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ</i>		161
Коваль В.Ю., Хропач В.О., Кольцова О.С. <i>ФІТНЕС -ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ</i>		173
Козіброда Л.В., Герасименко О.С., Безгребельна О.П. <i>РЕАБІЛІТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПІСЛЯ COVID-19 В ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: ПОТРЕБА ТА МОЖЛИВОСТІ</i>		180
Колеснікова І.В. <i>РОЗВИТОК МЕДІАКУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ "НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА" В ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ</i>		192
Кравцов В.О. <i>АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА</i>		201

- Криштанович С.В., Самсонюк Л.Є.** 214
ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНА СИСТЕМА ОСВІТИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ
- Ненько Ю.П., Іващенко О.А.** 223
ОСОБЛИВОСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ВІДОМЧИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»)
- Орлова О.А.** 236
САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГА ЯК ФАХОВЕ ЗРОСТАННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
- Осаульчик О.Б.** 246
ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
- Протас О.Л.** 256
ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМИН БАТЬКА З ДІТЬМИ В УМОВАХ РОЗЛУЧЕНОЇ СІМ'Ї
- Рудоман О.А., Харжевська О.М.** 265
КРЕАТИВНА МОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
- Спіркіна О.О., Ненько Ю.П.** 282
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ – МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ (КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ)
- Степаненко О.К., Фасолько Т.С., Коломоєць Г.А.** 294
БЕЗПЕРЕРВНЕ НАВЧАННЯ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ

СЕРІЯ «Психологія»

Бабчук О.Г., Селіванова М.А. <i>СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ОСІБ З РІЗНИМ РІВНЕМ КОМУНІКАТИВНОЇ КРЕАТИВНОСТІ</i>	306
Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турубарова А.В. <i>ПСИХОКОРЕКЦІЯ АУТИЗМУ В УКРАЇНІ</i>	318
Василець К.В. <i>НАУКОВІ ПОГЛЯДИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ОПАНОВУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ</i>	330
Вітомський Ю.Л., Бондаренко С.Ю. <i>ВИНА ЯК ПРОЯВ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН У СТРУКТУРІ ПСИХОЛОГІЇ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРОБЛЕМАТИКИ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ</i>	341
Заболоцький Н.Д., Заболоцька С.І., Заміщак М.І. <i>ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ Я-КОНЦЕПЦІЇ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ</i>	353
Литвиненко О.О. <i>СПЕЦИФІКА КОГНІТИВНОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКІВ У КОНТЕКСТІ ЇХ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ</i>	365
Серета О.Ю. <i>ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОГО ОТОЧЕННЯ НА ПРОФЕСІЙНИЙ ВИБІР ВИПУСКНИКІВ</i>	376
Синишина В.М., Яковицька Л.С. <i>СУБ'ЄКТНІСТЬ СТУДЕНТА-ПСИХОЛОГА ЯК ОСНОВА ЙОГО САМОРЕАЛІЗАЦІЇ</i>	387
Федорков О.М. <i>ПОЛІТИЧНА ПОВЕДІНКА МОЛОДІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР</i>	398
Федотова Т.В., Кихтюк О.В., Кульчицька А.В. <i>ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА У ФОРМУВАННІ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ В РОБОТІ КЛІНІЧНОГО ПСИХОЛОГА</i>	410

- Шевцова Д.В.** 423
*ФЕНОМЕН КОХАННЯ ЯК БАЗОВА УМОВА СТАНОВЛЕННЯ
КОНЦЕПЦІЇ ЩАСТЯ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ*
- Щербакова І.М.** 431
ДЕВЕЛОПМЕНТ: ПСИХОЛОГІЯ МОТИВАЦІЇ ДЕВЕЛОПЕРІВ
- Ярошко М.М.** 444
*ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОЇ
ІДЕНТИФІКАЦІЇ У ПІДЛІТКІВ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ЧЕРЕЗ
ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ У СПОРТИВНОМУ
ПІДЛІТКОВОМУ КЛУБІ З НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ*

СЕРІЯ «Медицина»

- Перцева Н.О., Мошенець К.І.** 455
*ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ*

Рецензії

- Приймук О.О.** 462
*РЕЦЕНЗІЯ НА СТАТТЮ «ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СТАНОВЛЕНИЯ
ПОЛИТИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ МОЛОДЕЖИ» АВТОРСТВА А.Н. ФЕДОРКОВА.
ГАБТУС. ВИПУСК 21. 2021. С.217-222*

УДК 378.147

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-4\(4\)-246-255](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-4(4)-246-255)

Осаульчик Ольга Борисівна кандидат педагогічних наук, доцент, викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Вінницький торговельно-економічний інституту КНТЕУ, вул. Соборна, 87, м. Вінниця, 21050, тел.: (067) 215-15-68, e-mail: aulolga55@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4933-0652>

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Анотація. Стаття присвячена проблемі виховного впливу дистанційно організованого навчання у вищій школі. Наукові дослідження останніх років засвідчили відсутність розробленої конкретної технології і методики виховання молоді в умовах дистанційного надання послуг. Поруч із тим, дистанційна освіта є невід'ємною частиною освітнього процесу сьогодні, відтак відсутність напрацювань її виховного потенціалу є нагальною і важливою педагогічною проблемою її менеджменту. В межах нашого дослідження було проаналізовано етапи оновлення традиційної форми освіти з її змінними виховними пріоритетами, а також розвиток дистанційної форми освіти. Охарактеризовано сучасний етап, як етап повномасштабного впровадження дистанційної освіти, з відповідними ознаками (мінімізовані й опосередковані функції педагога-наставника, більший ступінь самоорганізації студентів, важливість їхньої самомотивації та раціонального таймменеджменту). Зазначені ознаки визначено такими, що мають виховний потенціал у вищій школі, тому було висвітлено ряд методик ефективного таймменеджменту в організації самостійної роботи студентів. В процесі дослідження було акцентовано увагу на тому, що система виховного впливу в умовах дистанційного навчання не є розробленою і впровадженою, відтак є перспективою подальших розвідок і напрацювань. Разом із тим було наголошено, що в створенні такої системи мають враховуватися як основоположні принципи виховної роботи у вищому навчальному закладі, так і специфічні умови дистанційного організованого навчального процесу. З огляду на зазначене, було узагальнено основоположні виховні ідеї вищої школи на сучасному етапі й можливість їхньої реалізації в дистанційно організованому навчальному процесі. За результатами нашого дослідження умови дистанційної освіти сучасної вищої школи повністю відповідають інтенсифікації методів самоосвіти та самостійної роботи. Визначено, що сучасні освітні платформи у цікавому форматі та у формі гейміфікованих завдань здатні сформувати мотиваційну складову й самомотивацію студентів у подальшому, в той час як останнє є рушійною силою раціонального таймменеджменту. Доведено, що дистанційна освіта сприяє розвитку творчого потенціалу студентів за допомогою

підбору відповідних навчальних завдань: створення інтелект-карт, робота над індивідуальними і груповими проектами, презентаціями, колажами, вирішення відкритих проблемних питань тощо. Як результат, нами було виокремлено відповідні рівні виховного потенціалу дистанційної освіти: мотиваційний, інформаційно-пошуковий, організаційний, креативний та рівень самоосвіти.

Ключові слова: дистанційна освіта, виховний потенціал, вища школа, самоосвіта, самостійна робота, таймменеджмент.

Osaulchyk Olga Borysivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Foreign Philology and Translation of Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Soborna St., 87, Vinnytsia, 21050, e-mail: aulolga55@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4933-0652>

UPBRINGING POTENTIAL OF HIGHER SCHOOL EDUCATION UNDER THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING FORM

Abstract. The article is devoted to the problem of the upbringing impact of distance learning in higher education. Scientific researches of recent years have shown the lack of developed specific technology and methods for students' upbringing within the distance learning. At the same time, distance education is an integral part of the whole educational system today, so the lack in the development of its upbringing potential becomes an urgent and important pedagogical problem of its management. In the framework of our study, the stages of updating the traditional form of education with its variable upbringing priorities, as well as the development of distance education were analyzed. The modern stage is characterized as a stage of full-scale implementation of distance education, with its appropriate features (minimized and indirect functions of the teacher-mentor, a greater degree of self-organization of students, the importance of their self-motivation and rational time management). These features are defined as those having educational potential in higher education, so a number of methods for students' effective time management in the organization of their independent work were also highlighted. In the course of the research it was emphasized that the system of upbringing impact under the conditions of distance learning is not developed and thus not implemented, therefore it is a prospect for further scientific explorations and developments. At the same time, the attention was drawn to the fact that the creation of such a system should take into account both the basic principles of upbringing activity in higher education and the specific conditions of distance learning. In view of the above mentioned, the basic educational ideas of higher education at the present stage and the possibility of their implementation in the distance learning process were generalized. According to the results of our study, the conditions of distance learning in higher education fully correspond to the intensification of self-education and independent work methods. It is determined that

modern educational platforms in an interesting format and in the form of gamified tasks are able to form the motivational component and self-motivation of students in the future, while the latter is the driving force of rational time management. It is proved as well that distance education promotes the development of creative potential of students through the selection of appropriate learning tasks: the creation of mind maps, work on individual and group projects, presentations, collages, solving open-question problems etc. As a result, we have identified the appropriate levels of the upbringing potential of distance education: motivational, information-searching, organizational, creative and the level of self-education.

Keywords: distance learning, upbringing potential, higher school, self-education, independent work, time management.

Постановка проблеми. Зовнішні фактори, зокрема коронавірусна хвороба, пришвидшили й максимально активізували впровадження дистанційної форми навчання в освітньо-виховний процес. Дистанційне навчання, у свою чергу, дало поштовх інформаційно-цифровим технологіям, включаючи мас-медіа, опиратися на потреби тих, хто навчається, тобто бути переорієнтованими й випускати все більше готової продукції саме в освітній площині. Варто відмітити, що зусилля викладачів, представників мас-медіа та розробників цифрової продукції не були марними й розвиток дистанційної освіти на сьогодні на високому рівні, який дозволяє, за необхідності, повністю змінити очне навчання або реалізувати гібридне навчання. Проблема активного розвитку й успішного впровадження дистанційного навчання й досі перебуває в центрі уваги науковців і дослідників, проте уважного ставлення за визначених умов вимагає виховна сторона освітнього процесу. Так, на сьогодні розвиток дистанційної форми освіти набирає все більших обертів, проте більшість науковців розглядають її суто з позиції навчальних можливостей, проте не виховних. Таким чином, суттєвим питанням постало здійснення виховної роботи та соціалізації тих, хто навчається, адже якщо в організації та здійсненні навчального процесу вже є певні напрацювання, то у виховній роботі вони відсутні. На думку І. Найдьонова відсутність розробленої конкретної технології і методики виховання молоді в умовах дистанційного надання послуг є найважливішою педагогічною проблемою сучасного менеджменту дистанційної освіти [5]. Тому в межах нашого дослідження ми акцентуємо увагу саме на виховних можливостях дистанційно-організованого навчання у вищій школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питання дистанційної освіти займається багато науковців, серед яких І. Бех, В. Бондаренко, Н. Гаврилюк, Л. Довгань, Н. Іваницька, В. Кухаренко, І. Найдьонов, Г. Пономарьова, Н. Тимощук та інші. Проблематику виховного аспекту у вищій школі в контексті провідних ідей і сучасних пріоритетів вивчали О. Дубасенюк, О. Дурманенко, Р. Сопівник, М. Фіцула, Н. Якса, О. Лялюк та інші. Разом із тим, у своїх дослідженнях дистанційної організації навчального процесу більшість

дослідників так чи інакше торкалися її виховного потенціалу, проте лише частково, тому визначене питання залишається малодослідженим й потребує додаткових роз'яснень і рекомендацій.

Мета статті – дослідження виховного потенціалу дистанційної освіти у вищій школі.

Виклад основного матеріалу. Створення умов для апробації і впровадження дистанційної освіти почалось задовго до карантинних обмежень. Так, першими університетами, які отримали дозвіл МОН Україні на проведення експерименту з дистанційного навчання, були Сумський державний університет та Хмельницький національний технічний університет. На жаль, суттєвої активності у цьому процесі в університетах України не спостерігалось [3, С. 8]. На нашу думку, таке ставлення було пов'язане, насамперед, з острахом та неготовністю через недостатню обізнаність викладацького складу до кардинального перезавантаження традиційної освітньої системи.

Прослідковуючи шлях змін і оновлень в традиційній освітній системі, за Р. Сопівником можна виділити чотири основних етапи. Так, ще у 1990-му році система освіти базувалася на підходах, спрямованих на формування колективістської свідомості, оскільки загально визнаним був пріоритет загальносуспільного над особистісним, з чого випливало домінування підходу навчання і виховання студентів у колективі. Початок другого етапу відбувся у першій половині 90-х рр., коли головні виховні засади зосереджувалися у площині національних ідеалів і цінностей, а основним завданням вищої школи стало формування гармонійно розвинутої особистості, з високим рівнем сформованості національної самосвідомості. Третій етап розпочався з другої половини 90-х рр. ХХ ст. до 2002 р., коли внаслідок розвитку і становлення ринкової економіки здобувачі вищої освіти стали більш активними задля здобуття високопрофесійних навичок. В цей період розвиваються різні форми студентського самоврядування, серед методів починає домінувати самостійна робота, самоосвіта та самовиховання у поєднанні з активною громадською позицією. Разом із тим, все ще спостерігається домінування директивного стилю в організації й керуванні діяльністю студентів. Нарешті, четвертий етап, визначається як період, коли активно впроваджуються у навчально-виховний процес нові інформаційні технології, відбувається зародження дистанційної освіти, втілюються ідеї Болонського процесу, реалізується кредитно-модульна система навчання, яка у свою чергу стимулює самоосвітню діяльність студентів впродовж усього навчального періоду під педагогічним супроводом викладача. При чому, особливе значення так само, як і в попередньому періоді, відводиться вихованню різнобічно розвинутої особистості, громадянина-патріота, людини здатної до постійної самоосвіти, самоактуалізації, самоменеджменту і самовиховання, озброєної комплексом методів і прийомів умінь і навичок перманентного оновлення знань в умовах швидкоплинних суспільних змін, науково-технічного прогресу [7].

В контексті зазначеного вище можемо стверджувати, що з моменту повномасштабного впровадження дистанційної освіти розпочався наступний етап у зміні підходів до навчально-виховного процесу вищої школи. Функції педагога-наставника на цьому етапі мінімізовані, адже вони регулюються дистанційно. Дистанційність означає ще більший ступінь самоорганізації студентів, виникають нові дотичні поняття, зокрема самомотивація і таймменеджмент. Зазначені поняття є взаємопов'язаними і взаємозумовленими: саме за наявності певної мети з'являється необхідність правильної організації видів робіт і розподіл часу, тобто таймменеджмент. Управління часом спрямовано на продуктивну організацію робочого часу та дозвілля. Студент в університеті має усвідомлювати необхідність правильного розподілу часу відповідно до особистих інтересів та необхідної роботи [6]. В умовах дистанційного навчання за відсутності очного контролю з боку викладача потрібно використовувати час із максимальним виконанням актуальних задач, розділених на проміжні завдання, з маленькими перервами. Саме такий підхід, на думку О. Лялюк не призведе до перевтоми та перенавантаження. Також таймменеджмент включає правильний розподіл часу для відпочинку, здорового харчування здорового сну [4, С.18-25].

В означеному контексті в межах виховної роботи зі студентами, на нашу думку, на початковому етапі доцільно буде ознайомити студентів з основними методиками тайм-менеджменту:

– методика Ейзерхауера полягає в пошуку і правильній розстановці пріоритетів, серед яких можна виділити чотири групи: 1) термінові й першочергові, 2) важливі, проте менш нагальні, 3) термінові, проте менш важливі, 4) менш важливі і менш термінові;

– методика «Альпи» базується на принципі «60:40», де 60% часу займає виконання щоденних робочих завдань і 40% часу має бути в резерві для відпочинку. Методика складається з п'яти етапів: 1) складання списку справ на день; 2) визначення часового проміжки для виконання кожного завдання; 3) планування відпочинку; 4) розстановка пріоритетних завдань; 5) за необхідності, зміни в перенесенні завдань;

– методика Паретто базується на співвідношенні «80:20», де першорядним є вирішення важливих питань в 20% часу з результатом у 80%, а другорядними є менш важливі завдання, які можуть займати до 80% часу, проте давати лише 20% результативності;

– методика Франкліна передбачає поділ об'ємних завдань на малі завдання, а останні на ще менші підзавдання. Такий розподіл можна втілити у побудові піраміди, яка включає глобальну мету, поділ на окремі цілі, план досягнення окремих цілей, довгостроковий план, короткостроковий план, план на день;

– методика «Слон» є аналогічною до попередньої і передбачає поділ великої справи на малі частини, з яких легше розпочати і таким чином заглибитись у виконання загального завдання;

– методика «АБВ», в якій завдання категорії «А» найважливіші і підлягають негайному вирішенню, завдання категорії «Б» можуть бути відкладеними на деякий час, завдання «В» можуть бути вирішеними у будь-який період часу, часто є особистими і не впливають на робочий процес.

– методика «Кошик для сміття» передбачає роботу за чистим столом, коли задля ефективної роботи ми маємо звільнитися від залишків від попередньої роботи (непотрібними паперами, зайвими файлами на робочому столі тощо), оскільки зайве відволікає, заважає процесу зосередження над одними видом роботи, науково доведено, що інколи 30% часу ми витрачаємо на пошук необхідного документа;

– методика «Як все встигнути» («Getting Things Done») є аналогічною до попередньої і полягає в тому, що необхідно розвантажити голову від зайвої інформації, налаштуватися на виконання конкретного завдання, при чому впорядкування власних паперових і електронних носіїв допомагає в цьому.

Вважаємо, що всі запропоновані методики є раціональними та є результатом досвіду успішних людей. Разом із тим, в ході виконання робочих завдань в кожній людині виробляється власний стиль таймменеджменту, який може відповідати одній із згаданих методик, або бути сумішшю декількох варіантів, або бути новою власною методикою організації і планування часу. Підсумовуючи інформацію про методики таймменеджменту, можемо додати, що завжди варто залишати час на форсмажорні обставини, які можуть виникати непередбачувано й зруйнувати запланований перебіг робочого дня.

На сьогодні більшість тих, хто навчається у вищій школі, готові працювати віддалено і самостійно, психологія студентів почала змінюватися із збільшенням освітніх інформаційних потоків, коли з'явилася можливість відкритого доступу до знань [9]. Тоді ж і почала змінюватися психологія викладачів: відносини між викладачем і студентами поступово ставали проблемно-консультативними, а монолог зі сторони викладача поступово став перетворюватися на діалог, відбулося збільшення відведених годин на самостійну роботу студентів з основним пріоритетом «навчити вчитися». Адже в дорослої людини з часом процес виховання переростає в самовиховання, прагнення до самореалізації, саморозвитку, самовдосконалення.

Такі тенденції стали сприятливим підґрунтям для якісного впровадження дистанційної освіти з урахуванням тих виховних можливостей, які вона може надати.

За визначенням М. Фіцули виховання у вищих навчальних закладах уособлює систему заходів, спрямованих на формування всебічно й гармонійно розвиненої особистості та здійснюється як у процесі навчання, так і в позааудиторний час [8]. Проте, під час дистанційного навчання такий розподіл значно звужується: виховний вплив відбувається лише опосередковано і безпосередньо в процесі занять. Донині система виховного впливу в умовах дистанційного навчання не є розробленою і впровадженою, проте, цілком

очевидним є той факт, що в її створенні мають враховуватися як основоположні принципи та ідеї виховної роботи у вищому навчальному закладі, так і специфічні умови дистанційного організованого навчального процесу.

Так, у зв'язку з реформуванням вищої школи та інтеграцією вищої освіти в Європейське співтовариство, основна ідея виховної роботи у вищому навчальному закладі полягає у вихованні майбутнього спеціаліста не тільки громадянином своєї країни, а й «громадянином світу». Останнє передбачає виховання особистості в дусі толерантності до інших людей та їх праці, незалежно від їхнього віросповідання, соціального статусу чи етнічної приналежності; поваги до власної країни та інших держав; ціннісного ставлення до природи тощо.

Також в умовах інтеграції вищої освіти в Європейське співтовариство, у виховній роботі зі студентами має надаватися перевага новим підходам до її організації, адже потрібен спеціаліст нового формату [2, С. 31-37]. Такий фахівець має бути здатним швидко адаптуватися до різних умов праці та роботи у будь-якому колективі, готовим творчо вирішувати будь-які професійні завдання, це має бути активна і комунікабельна особистість, здатна до постійного самовдосконалення. Тому діяльність педагогів у виховній роботі вищої школи має орієнтуватися на індивідуальну траєкторію розвитку студента з пріоритетом самостійної роботи. За результатами дослідження О. Дубасенюк, виховна робота у вищому навчальному закладі має бути реалізована на таких рівнях: соціетарному (суспільному, охоплює вплив на особистість з боку всього суспільства), інституалізованому (адміністративному, на якому виховання здійснюється у межах певного навчально-виховного закладу), інтерперсональному-педагогічному, який характеризується способами індивідуального чи групового виховного впливу на студентів, інтраперсональному-самоуправлінському, на якому здійснюється самовиховання особистості. [1, С. 91]. Проте дистанційне навчання є віддаленим від навчального закладу і педагога, тому не може повноцінно охоплювати всі зазначені рівні. Разом із тим, дистанційна форма освіти має виховний потенціал і певні переваги у виховному аспекті.

Говорячи про умови дистанційної освіти сучасної вищої школи, можемо стверджувати, що вони відповідають інтенсифікації методів самоосвіти та самостійної роботи. Студенти можуть швидко освоїти самодисципліну для досягнення успіху та педагоги можуть помітити недостатню зрілість і самодисципліну у студентів, які не підготовлені до онлайн-навчання [3, С. 20]. При чому розвиток інформаційних технологій та можливостей інтернету, за допомогою яких реалізується та розвивається дистанційна форма освіти, здатні забезпечити ефективність цього процесу, що здійснюється під контролем та на засадах партнерського співробітництва педагогів із студентами. Іншими словами, освітні можливості сучасних інформаційних технологій дозволяють успішно дистанціювати навчальний процес, спрямовуючи його у бік самостійної роботи.

Сучасні освітні платформи пропонують різні види навчально-пошукової діяльності, як індивідуального, так і групового характеру. Яскравий і цікавий формат, гейміфіковані завдання здатні зацікавити та підвищити самомотивацію студентів щодо вивчення певної дисципліни. У свою чергу, як вже зазначалося вище, самомотивація є рушійною силою у формуванні навичок таймменеджменту студентів. Поруч із цим, дистанційний формат навчання має достатню базу потужностей для розвитку креативної складової особистості. Так, за допомогою підбору відповідних навчальних завдань (створення інтелект-карт, робота над проектами, презентаціями, колажами, вирішення відкритих проблемних питань тощо) студенти змушені активізуватися у творчо-пошуковій діяльності, що зрештою розвиває креативність і творчий підхід.

Узагальнюючи викладене вище, можемо стверджувати, що виховний потенціал дистанційної освіти може бути реалізованим на наступних рівнях: мотиваційному, інформаційно-пошуковому, організаційному, креативному, самоосвітньому, що представлено нами у рис. 1.:

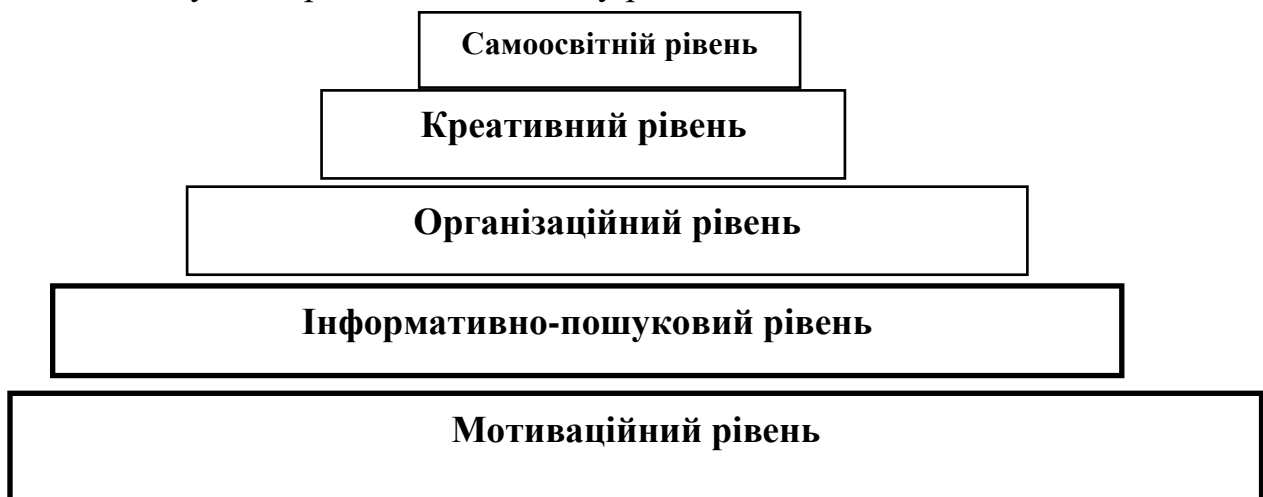

Рис. 1 . Рівні виховного потенціалу дистанційної освіти

Так, за результатами нашого дослідження в основі виховного потенціалу дистанційної освіти є мотивація студента, що, у свою чергу, дає поштовх його інформаційно-пошуковій діяльності. Наступним рівнем нами визначено організаційний рівень, який уособлює ефективно-побудований таймменеджмент студента. Креативність або творчий потенціал є наступними виховними досягненнями у умовах дистанційно організованого навчального процесу. Найвищим рівнем, на нашу думку, є виховання самоосвітніх навичок і цінностей студента, що відповідає необхідності «навчити вчитися» та освіти впродовж життя і є домінуючим пріоритетом освіти на сьогодні.

Висновки. Отже, відсутність розробленої конкретної технології і методики виховання молоді в умовах дистанційного надання освітніх послуг створюють необхідність наукових досліджень в розрізі цього питання. На сучасному етапі повномасштабного впровадження дистанційної освіти можемо констатувати, що особливі характеристики дистанційної форми навчання (мінімізовані й

опосередковані функції педагога-наставника, більший ступінь самоорганізації студентів, важливість їхньої самомотивації та раціонального таймменеджменту) створюють передумови задля відповідного виховного впливу. Разом із тим, виховне навантаження дистанційної освіти має бути узгодженим з основоположними принципами виховної роботи у вищому навчальному закладі. Насамперед таку відповідність ми вбачаємо в інтенсифікації методів самоосвіти та самостійної роботи. Повсякчасне використання сучасних освітніх платформ, часто у гейміфікованому форматі, сприяють підвищенню мотивації студентів, яка згодом трансформується в самомотивацію. Разом із тим, віддалений формат роботи у сукупності з правильно підібраними навчальними завданнями (створення інтелект-карт, робота над індивідуальними і груповими проектами, презентаціями, колажами, вирішення відкритих проблемних питань тощо) здатні активізувати інформаційно-пошукову складову навчального процесу, а також слугують фундаментом для розвитку креативності студентів. У свою чергу, зазначене сприяє розвитку навичок самоосвіти, що відповідає головному освітньому принципу: освіта протягом життя. В означеному контексті нами було виокремлено відповідні рівні виховного потенціалу дистанційної освіти: мотиваційний, інформаційно-пошуковий, організаційний, креативний та рівень самоосвіти. Перспективу подальших розвідок вбачаємо в розробленні й апробації методики виховного впливу під час дистанційно організованого навчання у вищій школі.

Література:

1. Дубасенюк О. Концептуальні положення теорії професійної виховної діяльності педагога. *Педагогіка і психологія*. 1999. № 4. С. 91.
2. Дурманенко О. Виховна робота ВНЗ як чинник формування особистості майбутнього фахівця. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки*. 2016. №2 (304). С. 31-37.
3. Кухаренко В., Бондаренко В. Екстрене дистанційне навчання в Україні. Колективна монографія. Харків 2020. 411с. URL: https://duan.edu.ua/images/News/UA/Departments/Management/2020/monograph_ekstr_dyst_navch.pdf
4. Лялюк О., Лялюк А., Поліщук О. Використання студентами методів тайм-менеджменту під час самостійного навчання в університеті. *Педагогіка безпеки*. 2020. № 1(5). С. 18-25.
5. Найдьонов І. Найважливіша педагогічна проблема сучасного менеджменту дистанційної освіти. *Наукові перспективи*. 2021. №5(11). С. 375-385.
6. Осаульчик О. Роль позааудиторної виховної роботи в контексті перебудови освітнього процесу вищих навчальних закладів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2012. № 36. С. 120-123.
7. Сопівник Р. Зміна підходів до навчання та виховання студентської молоді у вітчизняних вищих навчальних закладах України (кінець ХХ-поч. ХХІ ст.). *Історичні записки*. 2008. Випуск 20. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4893.html>
8. Фіцула М. Педагогіка вищої школи. Київ. 2006. 352 с.
9. Ivanytska, N., Tymoshchuk, N., Dovhan, L., Osaulchuk, O., Havryliuk, N. (2021). Effectiveness of digital resources in the learning management system within online education of future entrepreneurs. *Journal of Entrepreneurship Education*, 24(4). URL: <https://www.abacademies.org/>

articles/effectiveness-of-digital-resources-in-the-learning-management-system-within-online-education-of-future-entrepreneurs-10533.html

References:

1. Dubaseniuk, O. (1999). Kontseptualni polozhennia teorii profesiinoi vykhovnoi diialnosti pedahoha [Conceptual provisions of the theory of professional educational activity of a teacher]. *Pedahohika i psykholohiia* (4). 91-95 [in Ukrainian].
2. Durmanenko, O. (2016). Vykhovna robota VNZ yak chynnyk formuvannia osobystosti maibutnoho fakhivtsia [University educational work as a factor in forming the personality of the future specialist]. *Naukovyi visnyk Shkhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Serii: Pedahohichni nauky* 2(304). 31-37[in Ukrainian].
3. Kukhareno, V., Bondarenko, V. (2020). Ekstrene dystantsiine navchannia v Ukraini [Emergency distance learning in Ukraine]. *Kolektyvna monohrafiia*. 411s. Retrieved from https://duan.edu.ua/images/News/UA/Departments/Management/2020/monograph_ekstr_dyst_navch.pdf [in Ukrainian].
4. Lialiuk, O., Lialiuk, A., Polishchuk, O. (2020). Vykorystannia studentamy metodiv taim-menedzhmentu pid chas samostiinoho navchannia v universyteti [The usage of time management methods by students during independent study at the university]. *Pedahohika bezpeky*. 1(5). 18-25 [in Ukrainian].
5. Naidonov, I. (2021). Naivazhlyvisha pedahohichna problema suchasnoho menedzhmentu dystantsiinoi osvity [The most important pedagogical problem of modern distance education management]. *Naukovi perspektyvy* 5(11). 375-385 [in Ukrainian].
6. Osaulchuk, O. (2012). Rol pozaaudytornoj vykhovnoi roboty v konteksti perebudovy osvitnoho protsesu vyshchych navchalnykh zakladiv [The role of extracurricular educational work in the context of restructuring the educational process of higher education institutions]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Serii: Pedahohika i psykholohiia* 36. 120-123 [in Ukrainian].
7. Sopivnyk, R. (2008). Zmina pidkhodiv do navchannia ta vykhovannia studentskoi molodi u vitchyznianskykh vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy (kintsia KhKh-poch. KhKhI st.) [Changing approaches to teaching and educating students in higher educational institutions of Ukraine (late XX-early XXI century)] *Istorychni zapysky* (20). Retrieved from <http://politics.ellib.org.ua/pages-4893.html> [in Ukrainian].
8. Fitsula, M. (2006). Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of high school]. 352 s. [in Ukrainian].
9. Ivanytska, N., Tymoshchuk, N., Dovhan, L., Osaulchuk, O., Havryliuk, N. (2021). Effectiveness of digital resources in the learning management system within online education of future entrepreneurs. *Journal of Entrepreneurship Education*, 24(4). Retrieved from <https://www.abacademies.org/articles/effectiveness-of-digital-resources-in-the-learning-management-system-within-online-education-of-future-entrepreneurs-10533.html> [in English].

Журнал

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 4(4) 2021

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл., м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
тел.+38073 996 46 57, +38050 771 27 31, e-mail: gotoprint@gmail.com